

Кандидат **Олександр Олександрович**,
заступник начальника Департаменту
оперативно-технічних заходів Національної
поліції України

НЕСПРАВЖНІ (ІМІТАЦІЙНІ) ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНІЙ КОРУПЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

З огляду на процес євроінтеграції, нині в нашій державі активно відбуваються зміни у вітчизняному законодавстві та імплементація в нього міжнародних правових норм. Відповідно до Основного Закону, в Україні головною визнано людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека. Зазначені пріоритети має забезпечувати Національна поліція України.

Так, у квітні 2012 року прийнято новий КПК України, у липні 2015 року створено Національну поліцію України (набрав чинності Закон України «Про Національну поліцію») та внесено відповідні зміни до чинного законодавства, що передусім стосувалося Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [1].

Необхідно виокремити низку актуальних проблемних питань, що потребують наукового обговорення та вироблення концептуальних положень, які б узгоджувались з напрацюванням теорії та практики з позиції наукової спільноти та мали б підтримку для їх подальшої нормативно-правової реалізації в законодавстві України.

Серед таких проблемних питань варто згадати недосконале нормативно-правове забезпечення застосування несправжніх (імітаційних) засобів у протидії кримінальній корупції. Так, чинне законодавство (КПК України, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність») не повною мірою врегульовує правовідносини у сфері застосування технічних засобів, зокрема несправжніх (імітаційних) засобів як у оперативно-розшуковій діяльності, так і в кримінальному провадженні.

Прогалини законодавчого регулювання оперативно-розшукової діяльності загалом та в контексті здійснення окремих оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД), які обмежують права людини, викладення термінів,

які не мають однозначного тлумачення й застосування в юридичній практиці, неузгодженість правових норм різних галузей права значно ускладнюють належне використання сучасних технічних засобів у протидії кримінальній корупції, а також за певних умов можуть призвести до необґрунтованого обмеження прав і свобод людини.

На нашу думку, поєднання процесуальних функцій із оперативно-розшуковою діяльністю є недопустимим та суперечить основним принципам провадження процесуальної й оперативно-розшукової діяльності (ОРД).

Законодавець обмежив у правах підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, визначивши ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» такою, у якій норми за своєю суттю є посиланнями до норм, закріплених відповідними статтями глави 21 КПК України.

Нормативне забезпечення щодо несправжніх (імітаційних) засобів також потребує вдосконалення. Статтею 273 КПК України обмежується можливість їх виготовлення (створення) та використання лише під час проведення НСРД. Зазначена норма не враховує потреби підрозділів, яких залучають до проведення НСРД, з ведення їх оперативно-службової діяльності з дотриманням принципів конспірації та легендування [2].

Окрім цього, існує потреба у зміні підходу до підготовки міжвідомчих нормативних актів щодо виготовлення несправжніх (імітаційних) засобів. Постає необхідність підготовки змін до законодавства за європейським прикладом з метою запровадження можливості виготовлення несправжніх (імітаційних) засобів не лише державними органами, а й іншими юридичними особами за їх згодою.

Також є потреба в підготовці відповідної постанови Кабінету Міністрів України з метою запровадження єдиного порядку виготовлення несправжніх (імітаційних) засобів (речей і документів) усіма уповноваженими законодавством суб'єктами для розв'язання зазначених вище проблем.

Таким чином, ефективність реалізації реформи в правоохоронній сфері та виконання завдань правоохоронними органами, зокрема щодо протидії корупції, постає можливим лише за умови вдосконалення кримінального процесуального

законодавства, підготовки відповідних актів Кабінету Міністрів України, а також міжвідомчих і відомчих нормативних актів для вирішення проблемних питань з проведення оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих розшукових дій.

Список використаних джерел

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-ХІІ (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10, 11–12, 13. – Ст. 88.

Карелін Владислав Володимирович,
доцент кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права та
кримінології Академії Державної
пенітенціарної служби України, кандидат
юридичних наук;

Пузиревський Максим В'ячеславович,
здобувач ступеня вищої освіти магістр
Академії Державної пенітенціарної
служби України

ОРГАНИ ПРОКУРАТУРИ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Виконання комплексу завдань, пов'язаних зі зниженням рівня виявів корупції в умовах здійснення євроінтеграційних процесів, зумовило необхідність розроблення національним законодавцем правових аспектів реалізації державної антикорупційної політики на теренах України.

Зокрема, О. М. Костенко акцентує увагу на тому, що «прийнятими в один день 14 жовтня 2014 року законами України «Про запобігання корупції», «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки», «Про Національне антикорупційне бюро